

ORSZÁGOS
VENDÉGLŐS SZAKKÖZLÖNY

FOGADÓ

ORSZÁGOS
PINGÉR SZAKKÖZLÖNY

A MAGYAR VENDÉGLŐS- ES KÁVÉSPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKÉRT KÉPVISELŐ SZAKLAP

A SZÉKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK,

A SZABAKAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉHÁZTULAJDONSÓK ÉS KOCSMÁROSOK EGYLETE, — AZ ARADI PINGÉR SEGÉLTŰZ- ES ELHÉLVÉZŰ EGYLET
HIVATALOS LAPJA.Előfizetés: Egy évre 12 kor. Félévre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.Szerkesztő és lapfőigazgató:
Flór Győző.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rákóczi ut. 13. sz.

A sörkartell pusztítása.

Ott fekszik a sörkartell áldozata, a szegény Kass Béla, a kórházban, átlít mellette és reméli felgyógyulását, amit mi szívből kívánunk neki. A kartell hálózata be és kötötte le kezét lábát, rabszolgává tette, amely káros és szégyenletes állapotból nem tudott többé menekülni.

Még ugyan tovább húzta volna a jármót — a kartell előnyére, ha a viszonyok kedvezőbbé téttek volna nagy üzletének forgalmát, de a forgalom csökkent, a köteleseké tornyosodtak és a kartell ölelő karjai, melyek áldást ígértek, átkként sujtottak le a tönkretett, az elkeseredett emberre. A becsületess ember, a szorgalmas szakferfit, a saját maga és családja részére a legcsúszkés gesebkeket sem tudta már előteremteni, mert ugy ő maga, mint az üzlete gondnokaság alá volt helyezve: az üzletből még kikerült csekély haszon sem volt többé az ő tulajdona, hanem a hitelezőké.

Ezt az állapotot nem bírta elviselni. Gyengének érezte magát, hogy a tönkreteljesítést okozott ójokarókkal szembe tudjon szállni. Ezek karjaiból való menekülés nem kínálkozott kilitása, elkeseredésében fegyverhez nyúlt, hogy egyszerre vessen véget szenvedésének. A Gondviselés nem engedte, hogy a becsületess ember ilyen módon váljon meg az élettől. Súlyos sérülése győgyulni fog és Kass Béla elől fogja kezdeni ipari tevékenységét, de mindenesetre óvatossában, nagyobb körültekintéssel és mindenekelőtt kevesebb bizalommal olyanok és azok iránt, kik őt saját hasznukra az elkeseredésbe kergettek.

Kass Béla tragédiája, amilyen szálnalmat fakasztó, éppolyan tanulságos is.

Tanulságos minden szaktársra nézve, ki a sörkartell pusztító karmai közé kerül. Aki készpénzzel képes vásárolni, az legfeljebb azonos boszankodhatik, hogy nem onnan szerezheti be sörszükségletét, ahol neki tetszik, hanem onnan, a hová kényszerítik. Ha abban dacoskodik, hát akkor 4—6 koronával drágábban kénytelen vásárolni. Elég botrányos állapot az is, de legalább nincs kitéve annak a veszélynek, hogy sör nélkül marad. Aki azonban a sörgyár hitelére van utalva, annak már nagyon keserves az élete, mert az ő eskizsancenciája, üzletének fennállása a sörgyár-

tól függ. Így áll annak a vendéglősnek, kocsmárosnak az üzleti viszonya, ilyen az ő üzletének a bizonytalansága, ki a borkereskedők hitelére van utalva. Egy borszállítmány elég arra, hogy a vendégeit elriassza. A borkereskedő nem sokat kockáztat; a vendéglős, kocsmáros azonban mindenét elvesztheti. Az egyik halálos döfést a sörkartell, a másikat a borkereskedő mérheti reá, — ha *előre* náluk.

Ezek az igazságok olyan tiszták, mint a nép fénye. Minden vendéglős, kocsmáros ismeri ezeket és mégis túrik ezt az állapotot!

A Fogadó folyton harcol a sörkartell ellen. Egész erejével támogatja a tavaly megindult vendéglős sörgyár ügyét. És azt az őszinte és őnzetlen tevékenységet, amit a létezési sörgyár és a vendéglősök és kocsmárosok érdekében akkor kifejtett és folyton kifejti, a sörkartell említeni *elősködők* igen rossz szemmel nézik. Mennyi gyanasításnak próbáltak a „Fogadót” a munkájáról kitenni. Mennyi sárt ügyeztek reá dobálni és mindezt csak azért, mert rámutatott a sörkartell erkölcsösten voltára, annak pusztító hatására. De ez nem tartott vissza bennünket a multban és nem fog visszatartani a jövőre attól, hogy újra meg újra rámutassunk erre a rákfenégre, erre a türethetelen és szégyenletes állapotra.

Ugy állunk ma már sok vidéki helyen, hogy a sörgyárak egész külön kartellbe lépett *déposai* (raktárosai) felemelték a palacksor árát és ott, hol a vendéglősök ez ok miatt nem tartottak palacksort, felemelték a hordósor árát. Tehát a vidékiek dupla kartellnek a nyomását és kapzsiságát kénytelenek élszenvedni. De csak addig a míg türelmüket el nem vesztik és az anyagi kiszíjolózásukat meg nem sokkalják.

Több vidék már kezd eszmélni. Már kezdik sokálni és kezdik az anyagi érdekeiket megvédeni. A két baj közül (t. i. a kettős kartell közül) azt akarják megszüntetni, amihhez könnyebben férhetnek hozzá. Több vidéki városban maguk az ipartársulatokban egyesült vendéglősök akarják a sördepót saját kezükbe venni és szükségletüket ilyen módon kielégíteni. Elég volt az uszorkamatóhól — mondják és szervezkednek saját javukra.

De ez magát a bajt, a baj forrását: a sörkartell nem fogja megszüntetni. *Ezt csak a vendéglősök sörgyára zuzbatva össze.*

A pénzpiacz kedvezőbb alakulásával újra fogjuk felvenni munkánk programjába, a vendéglős-sörgyár propagandáját, nehogy a kartell-vampirok még több vendéglőst kergessenek az elkeseredésbe és a gyilkos golyó elé.

A megrendítő esetből vonjuk le a tanulságot és — ne felejtjük el!

Utazás az „egyesülés” körül.

Talán mondanunk sem kell, hogy a fennálló budapesti vendéglős ipartársulatok tervezett, vagy folyamatban lévő egyesüléséről van szó. Olvasóink, szaktársaink tudják, hogy lapunk ezt a felmerült kérdést teljesen tárgyilagosan kezelte. Nem foglalt állást mellette, de ellene sem, hanem elmondotta véleményét szorosban a tárgyhoz simulva, holott több jogunk volna subjektív álláspontra helyezkednünk, mint a másik szaklapoknak, melyek csak a hivatalos szócső szerepét játszták, mi pedig a „Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának” hivatalos lapja vagyunk. És tudvaló dolog, hogy a „Szállodások stb. ipartársulata” ezt az ipartársulatot is felhívta az egyesülésre.

Tárgyilagosak maradtunk hozzáadásunkban és tisztán az ipartársulat belügyének tekintettük és ahhoz, hogy mi módon oldja meg a kérdést, nekünk semmi közünk. Így fogtuk fel az egyesülés ügyét és így tárgyaltuk ezentúl is. De nem így viselkednek lap társaink: sem a „V. L.”, sem a „M. V.” és K. L.” Az ügy vándor-apatolai meg pláne ügyetlenül szédültek az ügy szolgálatába és többet rontanak rajta, mint a menyinyit jövőtlen képesek volnának.

A „Vendéglősök Lapja” támad, rágalmaz és gyanasít. Gorombáskodik az egyesülésre felhívott ipartársulat vezető embereivel, mintha neki alárendelt cseledei volnának. A tisztességes gazda a cseledejével sem képes olyan modorban és hangban beszélni, mint a milyen mosdatlanul ez a lap az illetőkre rászól. Az ügynek vél szolgálatot teljesíteni és éppen ennek ellenkezőjét cselekszi. Kópóds. Pedig semmi köze az egész dologhoz. Senki meg nem bízza, hogy a „Szállodások stb. ipartársulata” nevében

beszéljen. Senki nem adott neki felhatalmazást arra, hogy az egyesülés dolgát elrontsa. Pedig elrontotta és az ő „nemes lelkületét” ismerve, teljesen lebeteltelné fogja tenni.

A „Magyar Vendég- és Kávés Ipari amolyan diplomatikus és leplezni igyekezett tüzsrásokkal kritizálja le az egyesülésre felhívott ipartársulat embereit és rossz néven veszi egészen a mífelhaborodásig, hogy az ipartársulat kijelentette, miszerint nem látja még időszerűnek, nem látja eléggé előkészültnek az egyesülés (hirtelen) foganatosítását.

Nó hát engedjék meg az urak ott a tulajdonok, hogy az egyesülésre felhívott ipartársulatnak is legyen véleménye és egy kis cselekvési szabadsága, anélkül, hogy a nezeztet két lapról erre külön engedélyt, tanácsot kérjen.

Mindkét lap úgy tárgyalja ezt az ügyet, mintha öket ezeket megbizták volna. Egészen a hivatalos stílusba éltek bele magukat és leckéztettek jobbra és balra, mintha igazán öket bizták volna meg a „Szállodások stb. társulata” részéről, hogy az ügyet alaposan, tudatosan, de azért minden erkölcsi felelősség nélkül elrontásák. És ez könnyen sikerülhet nekik.

Egy másik apostola az ügynek felkeresi a vendéglők összejevetelét és noha — nem mindig volt olyan vastag aránylancba, mint mostanában, tehát nem volt mindig „nagyvendéglő”, egészen a *becsületértésig* csepül le a „kisvendéglőköt”, mert nem sietnek beadni a derekukat. Egyebekben pedig az ő nagy keblére öleli a „kisvendéglőköt” és csak mikor „szónokol”, dobja el a sulykot anélkül, hogy azt vissza is tudná hozni.

Megint egy másik apostol úgy agít az „ügy érdekében”, hogy azt mondja: A „Szállodások stb. ipartársulata” siet a pénzügyonát ingatlanba helyezni, mert nem lehet tudni, hogy az invázió milyen vezetőséget fog az ügyek élére hozni; legalább ne találjon pénzt, hanem ingatlant, amelyhez nem nyulhatnak hozzá.

Minderről persze a „Szállodások stb. ipartársulata” nem tehet. U persze az ilyen számárságokra senkinek sem adott megbízást, de éppugy nem akadályozhatja meg azokat, amint meg nem akadályozhatja, hogy a gondolkodó emberek ne vonjanak le az az ilyen tendenciákból helyes konzekvenciákat.

Igy készítik elő az egyesülést és így tessék azt népszerűvé. Valóban kacagni való az a rövidlátás, melylyel ezt az ügyet nézik, hogy észre nem veszik annak teljes elrontását.

Nagyon jól tudják, hogy vannak az ügynek személyes oldalai is, amiket olyan hirtelen kikapcsolni nem lehet, mert a régi sebek sem hegedtek meg be egészen, de azért könnyelműen tetézik azokat újakkal.

Ilyen módon, ilyen támadásokkal,

gorombáskodással és gyanúsítással igen rossz szolgálatot tesznek a felvetett ideális dolgoknak. Önmagukra vessenek, ha egészen elrontják.

A Székesfevárosi Vendéglők és Kocsma- rosok Ipartársulata hivatalos közleményei.

As ipartársulat hivatalos helysége: VIII., Rákóczi-ut 13., II. 20. sz. a. van.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Jogitanácsot ad az ipartársulat minden tagjának a társulat ügyésze: Dr. Waigand József, lakik IX. ker., Úlló-ut 5. — A jogitanácsadás a tagokra nézve díjmentes.

Az ipartársulat tagjai minden szakipari-adó-és illetékgyűben, szakbéli utbaigazításért forduljanak az ipartársulat titkárához.

Al ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik. — Ugyancsak a *pénteki társas összejeveteleket* sorrendje is ebben a rovatban hoztatnak a társulati tagok tudomására.

Vendéglőköt Naptára 1908-ra. A „Fogadó” kiadásában megjelent Vendéglőköt Naptárát az ipartársulati tagoknak ajánljuk. Változatos és a vendéglős szakmára fontos közleményeket tartalmaz. *Ára: 1 kor. 60 fill.* Megrendelhető a „Fogadó” kiadóhivatalában.

Pénteki összejeveteleik.

A legközelebbi társas összejevetelék, (uzsonnák) sorrendje. — Összejevetel minden délután 4 órákor. — Febr. 21-én Braun Béla vendéglőjében, VII., Klauzál-utca 2. — Febrúár 28-án: Sági József vendéglőjében IX. Gát-utca 8. — Március 6-án: Nagy Ignác vendéglőjében, Külső Váci-ut 129.

TÁRSULATI ÉLET.

A brassói vendéglőköt-iptársulata, mint előzőleg írtuk, *Lacina Győző* és *Dákó Bálint* vendéglős szak-társaink, a mult szakadtkai kongresszus kiküldöttjeinek, a nemes ügy iránt való buzgalomuk és fáradozásuk következtében, meg december hóban megalakult. Az egész megyére kiterjedő és máris tekintélyes számú tagokat számláló új ipartársulat az alapszabályokat jóváhagyás végett már a mult hóban fölterjesztette és ugyanakkor, a szervezéssel kapcsolatban a teendő gazdasági berendezkedésre vonatkozó előkészületeket is meglette.

A győri pincér-egylet közgyűléséről, melyről utóbbi lapunk is megemlékezett, győri levelezőnk a következőket írja: — Magyarország egyik legrégebbi testülete, a „Győri pincér-egylet.” január 27-én tartotta rendes évi köz-

gyűlését. A közgyűlés összehívását az a botrányos incidens siettette, melyet az egylet volt elnöke: Kuster Géza, a pincér-szakiskola megnyitásával kapcsolatban provokált a melyről január első számunk és előzőleg több győri lap is hosszabban megemlékezett. A volt elnök bűnéül azonban nemcsak ezt rötták föl, hanem azt a sajnálatos körülményt is számlája terhére írták, hogy az elnöke alatt álló egylet iránt oly közömbösséggel viselkedett, hogy két éven át sem a közgyűlést, sem a választmányt nem hivatta egybe, miáltal az egylet érdekei ugyancsak súlyos hátrányt szenvedtek. Az egylet tagjai ezt a mostoha elbánást végre is megokalták és az összes tagok aláírásával fölhivták K. elnököt a közgyűlés megtartására. Az é. közgyűlés január 27-én volt, mely azonban a két évről fennmaradt restancia elintézésére kevesnek bizonyult, minél fogva az ügyek két napon át tárgyalattak. A közgyűlést napirend főpontját természetesen az egylet vezetőségének megválasztása képezte. Az új tisztikar, mint a „Fogadó” mult számában is látható, azokból a férfiakból állítottott össze, akkire a pincérség közjóját képező egyleti érdekek sorsa mindenkor bátran bízható. Nagyon nyert az egylet a régi jó pincérből lett vendéglős *László József* elnökkel, aki a vezérletre bizott régi győri pincér-egyletet nemcsak vezetni, hanem újra reformálni is fogja. Ezt jelenti új elnökünknek az a tartalmas programja, mely az *ingenyes elhelyezők, a pincér-otthon* fölállítását s a pincérségnek erkölcsi és anyagi téren való fölemelését célozza s ami egyébként arra is bizonyítékot nyújt, hogy az újjászülött győri p-egylet történetét, a közel multbanhoz hasonló szomorú eset nem fogja többet elhomályosítani.

Uj ipartársulat. Mint egy novemberi lapunkban jeleztük, székesfevárosi vendéglős szak-társaink a város és járására kiterjedő vendéglős-iptársulat alakítását határozták el. Az alakulás meg ugyanazon hó folyamán a következő jegyzőkönyv értelmében történt meg.

Jegyzőkönyv. Felvetett 1907 nov. 19-én a Kovátsik-féle vendéglőben össze-
gyűlt vendéglős-kocsma-rosok alakuló gyűlése alkalmából. A gyűlés korelnökül *Vlád Sándort* és jegyzőnek *Kovátsik Simont* választotta.

Vlád Sándor mintán üdvözölte a nagy számban megjelenteket, megismertette az ülés célját s a napirendet, melynek első pontjaként az előzőleg kiküldött bizottság által elkészített alapszabályokat fölolvastatta. Az alapszabályok fölterjesztésre helyesnek találattván, elfogadottat és magyar, német és román nyelven kinyomtatni határozottat. Alapszabályok címül: *«Székesfevárosi vendéglőköt és kocsmárosok egylete»* állapítottat meg.

Ezután következett a tisztikar válaszlása. Megválasztatott elnöknek: *Megyaszi István*, alelnöknek: *Eisenburger Gyula*, pénztárosnak: *Brotschy Frigyes* és titkárnak: *Kovácsik Simon*. — Számvizsgálók: *Scharer Dávid* és *Zerbesz Frigyes*. — Választmányi tagok: *Haltlich Gusztáv*, *Opróán János*, *Orelt Albert*, *Schönhardt József*, *Vlász Sándor* és *Wolf János*. — Pótválasztmány: *Abrahám Emlánel*, *Dánó Zsigmond*, *Stefán János* és *Szijártó Lajos*. — Jkönyv-hitelesítők: *Maksay Károly* és *Láng Károly*.

A gyűlés ezután az elfoglaltságuk miatt meg nem jelenhetett elnök és alelnökhöz 3 tagú küldöttséget meneztetett Megyaszi és Eisenburger elnökök mely köszöntőket fejezték ki a közbizalomért és ígérték, hogy tisztúknak egész tudásukkal igyekeznek megfelelni.

A gyűlés közben a pékek részéről nyújtandó kedvezménnyel foglalkozott, majd a küldöttség visszaérkezte és beszámolója után a tagoktól beszedendő díjakra névze két tagu bizottságot küldött ki. Az elnököt helyettesítő Vlász S. ezután a tagok részvételét megköszöntö s az ülést bezárta.

Az Orsz. nyugdíjgyejesület ajában a következő tagok vétettek föl: Pabolád Adam Szombathely 1000, Heszits Ferenc 600, Manning Ferenc Győr 3000, Unger Pál Szombathely 2000, Erdélyi Radó Gyula Déva 1000, Rosenzweig Ignác Bepst. 600, Moficer Béla Ujhely 1200, Varga György Csap 1600, Nathesz József Bpest. 1000, Lajos József Cegléd 1000, Ohotny Ferenc Kecskenmet 1000, Szolecky Károly Kassa 1200, Mattina Sándor Kassa 2000, Görög Mór Eperjes 600, Szinnyey Sándor Kolozsvár 3000.

A borok derítéséről és szűréséről.

Dr. Graf G. tanár előadásán.)

(Folytatás.)

Kiváló fontosságú azonban a derítés és szűrés a következő esetekben: Elsősorban a borok természetes fejlődési menetében és valamely igazi hiba fennforgása nélkül, még nem öreg boroknak, amennyiben felismerhető bennük, hogy a rendes mértéken felül tartalmaznak zavarosságot okozó anyagokat. Tudvalevőleg a bor lefejtése után — különösen fiatal korban — a levegő oxigénjének hatására zavarodás áll elő.

Ez a megzavarodás néha a bor szállítása közben különösen erősen lép fel; e tekintetben kétes borokat azért elküldés előtt mindig meg kellene vizsgálni, úgy, hogy a mintákat felíg telt palackokban ismételtlen levegővel összerazzuk és azután 24—48 óráig állani hagyjuk. A levegő oxigénjének hatása a borban egyes alkotrészek oldhatatlankká válnak és a különböző mennyiségű ily ki-

váló anyagokat tartalmaznak. Ez anyagok oldhatóságát vagy oldhatatlanságát tekintve, bizonyos szerepet játszik, különösen fiatal borokban, a dus mennyiségben bennük foglalt zsavás, amely szállítás közben a bordok rázása folytán — esetleg a pincehőmérsékelnél nagyobb hőmérséklet által előmozdítva — részben elvész. Azért lehetséges, hogy valamely fiatalabb bort teljesen tiszta állapotban küldünk el és rendeltetési helyére egészen zavarosan érkezik meg.

Nagyobbfokú hőcsökkenés esetén is megzavarodhat a bor, akkor azonban többnyire ismét magától tisztul meg, esetleg derítjük és szűrjük a bort 4—5 C foknál; ezt azonban vörös boroknál nem szabad tennünk, mert azok alacsonyabb hőmérsékelnél sok zsavanyagot választanak ki, amely nagyobb hőmérsékelnél ismét magától feloldódik. A hőmérséklet, amelynél a vörös borok esetleg deríthetők, 15 C fok.

Rendes körülmények között az oxigén által okozott zavarosságot többször ismételt lefejtéssel igen kis mértékre korlátozhatjuk. A még nem érett borok derítésének és szűrésének különben rendszeren nincs semmi célja, mert a zavarosságot okozó anyagok eltávolítása után a levegő hatására (mely a dongák likácsain át hatol be) megint zavarodás fog előállni. Jobb hatás várható a kén-savtól — a bordok mérsekként kenezésétől — azonban a kénessavnak tulkairai vagy túlerősen való alkalmazása folytán a bor könnyen nyers ízűvé válhat.

Egyike a legelterjedtebb betegségeknek, amelynél a derítés számba jöhet, a borok *megnyúlósodása*, amely nyálkakepződésből áll; ez a cukor abnormalis erjedése folytán, különösen az utóerjedésnél, nyálkapezések vagy nyálkalesztők hatására keletkezik, különösen cersavsavszegény borokban. A nyálka korbácsolással, nagyobb mennyiségek-nél jobban szanyl földdel távolítható el, és ha a bor azután sem tisztul meg teljesen, továbbá tanninnal és vizahólyaggal deríthető vagy szárítható.

Egy további betegség, melynél a derítés szerepet játszik, a *rokaiz*, amely különösen az erjedés befejezte után, a mikor levegő hatol a borhoz, lép fel, ha sok rothadt vagy savanyu rothadt szőlő szüreteltünk vegyesen egészségesekkel, amit a betegség elkerülése céljából nem szabad tennünk. Ha ilyen, sok rothadt szőlőből szűrt bort először fejtünk le, akkor azt úgy végezzük, hogy a bort a levegő lehető kizárása mellett erősen kénezett hordóba fejtjük; azonban az ilyen sok rothadt szőlőből szűrt bort — rosszul alkalmazott elővigyázatból — nem szabad előzetesen kénezett hordóba hoznunk, mert ezzel az erjedést befolyásoljuk és betegségek fellépését, mint a bor megnyúlósodását, előmozdítjuk. Már rokaizűvé vált borokat erős vizahólyag vagy zselatinoldattal kell deríteni és azután a levegő le-

hető kizárása mellett kénezett hordóba fejtteni.

Végül említett érdemel még a borok *megfeketedése*. Ez a jelenség többnyire akkor lép fel, ha valamely bort a levegőnek teszünk ki, miután előbb vassal (vasszegekkel, az eszközök vasrészeivel stb.) állott érintkezésben; különösen akkor tapasztalható, ha a bor eredeti savtartalma csökkent. Minél több sav volt a borban jelen, annál nehezebben lép fel a megfeketedés; mivel kevesebb sav van a borban, annál könnyebben feketedik meg.

(Folyt. köv.)

Az ember táplálkozása.

IV.

Akármit veledünk is a vegetáriánizmusról, azt az egy ténny bebizonyított igazságként el kell fogadnunk, hogy szervezetünk összes szükségletei kizárólag növényi élelmiszerekkel is kielégíthetők. Már többször kifejtettük, hogy szervezetünknek a fehérjék szénhidrátok és zsírok bizonyos mennyiségére okvetlenül szüksége van. Vegyes táplálkozásnál a három anyag közül a növényi eredetű élelmiszerek szerepe a szénhidrátok pótlására irányul, az elhasznált zsirokat és fehérjéket inkább az állatvilágból származó élelmiszerekkel egyenlítjük ki.

Az állatvilágból származó tápszernek azonban folyton drágulnak és így akarva, nem akarva, az emberiség fehérje és zsir-szükségletének legalább egy részét a növényvilágból eredő élelmiszerekből fedezi. Ezek sorából elsősben a növényi zsirokkal foglalkozom röviden mint a melyek bizonyos fokig átmenetet alkotnak az állati és növényi eredetű élelmiszerek között.

A növényi zsirokat általában olajoknak szokták nevezni, melyek rendes hőmérsékletű fokon csepfolyósak a legnyilvánzóbb növénymagokban fordulnak elő és manap mindjobban felhasználják őket. Osidők óta ismeretes a faolaj. Egyes népek még ma is majdnem kizárólag ezzel foznak. Északon a hering és szardínia halászok nyersen isszák az olajat. Keleten az oliva olajat kenyérré vagy zselyérré felöntve élvezik. Előnye a vajjal szemben az, hogy nem romlik oly könnyen. E tulajdonsága főleg a meleg vidékeken igen becses, mert eltartása nem okoz olyan nagy gondot mint a vajé.

Kellemes illata és kitünő íze megkedveltette mindazokkal a népekkel, akik megismerkedtek vele. Azok is szívesen vitték és drágán fizették, a kinnél nem termett olajfa. Bár a kereslet növekedésével mindinkább nagyobb és nagyobb mennyiségben kerül forgalomba, mégis csakhamar beállott az az idő, mikor a kinalat nem fedezte többé a keresletet. És ez az indító oka annak, hogy napról-napra több és több hamis és izetlen olajokat hoznak forgalomba.

*) Ennek a nagyfontosságú előadásnak közlésére a „Barosztási Lapok” t. szerkesztőségétől nyertünk engedélyt. A szerk.

A szükséglet kiegészítésére két ut kínálkozott. Egyrészt a nyersanyag ok-szerűbb feldolgozása és másrészt az eredeti cikkének más anyagokkal való helyettesítését. Mindkét utat fel is használták. Eredetileg az olajbogyót csak kézi sajtókkal hidegen sajtolták ki. Ma már ezt alig teszik, hanem gépek segítségével, teljesen kisajtolták a magokból az olajat, de ezzel még nem elégedett meg a technika. Mindeféle furfangos eljárásokat találtak ki, melynek segítségével az olajtartalmu magokat úgy dolgozzák fel, hogy bennük az olajnak csak a nyoma maradjon vissza.

A feldolgozás technikájának haladása azonban a termék jószágának rovására ment. A ma forgalomba kerülő ugynevezett oliva olaj — nem tekintve a hamisításokat, a melyekről mindjárt fogunk szólni, — még abban az esetben is ha elsősorú, nem vetekehdetik a régi módon házilag készült olajjal.

Mikor az olajbogyót kisajtolták az olajjal együtt bizonyos aromás anyagokat is kisajtolnak belőle.

Ezek az anyagok bármily csekély mennyiségben is legyenek jelen, kivált friss olajnak kitűnő zamatot, kellemes illatot és izt adnak. Ha tovább sajtolták a bogyókat, akkor ezen illatos anyagok feloldódnak, mert olaj bőven van még a bogyókban, de zamatos anyag már alig. Azonkívül még más, kevésbé kellemes ízű anyagok is kerülnek az olajba, melyek a kezdetben kisajtott zamatos olaj izt és aromáját elfedik, elrontják. Természetes, hogy az olajat, mint szivesen vásárolt, mindig kelendő és hozzá még elég jól fizetett cikket, mindenféleképpen és elég gyakran hamisították.

Megemlítem még, hogy az olaj vegyi megvizsgálása egyike a legkényesebb feladatoknak. Az elemző vegyész sokszor teljes biztonsággal meg állapíthatja ugyan, hogy az olaj egészségügyi szempontból kifogástalan; sok esetben azonban arra a kérdésre, vajjon teljesen tiszta oliva olaj van-e dolga, avagy nem, nem igen tud feleletet adni. Az olaj ugyanis, még ha tiszta is, nem egységes anyag. Különböző anyag vegyületek.

Ha már most más különböző anyagokat kellő ügyességgel vagy ügyintéssel össze, hogy azok tulajdonságai az illető csoport összes tulajdonságaival meg egyeznek, az elemző vegyész nehéz, szinte megoldhatatlan feladat előtt áll.

E kitérés után térjünk ismét tárgyunkhoz.

A különböző növényi olajok, ha a maguk nevén jönnek forgalomba és egészségügyi szempontból sem kifogásolhatók, bátran használhatók, mint az élelmezésre alkalmas zsírok. Jelenleg különböző néven (Glorio, Ceres) növényi zsíradékot kerülnek forgalomba E zsírfajok főleg olcsóságuk, csekélyfokú romlékonyságuk és ha jó gyárból valók — jó ízük révén a jófajta margarinhoz ha-

sonlóan, főrése pompás zsírok, melyek mint ilyenek más metilváltásai a vajnak és a diz-nózsírnak Fiziológiai szempontból mindannyian kifogástalanok.

A kinek elenszenve van az ilyenfajta újításokkal szemben, az ne főzessen velők, márcsak azért sem, mert előbb már láttuk, milyen lényegesen módosítja az emésztést és a táplálék kihasználását az a körülmény, hogy az ételt étvágyal vagy ellenszennvel fogyasztjuk-e el.

Csepreghy Gyula.

Nógrádmegyeiek szervezkedése.

Nógrádmegyei kocsáros- és élelmező szaktársaink, megértvén a kor intő szavát és megokollva a hatóságok megszorító intézkedéseit, egyesülésre léptek. Megalakították a «Nógrádmegyei kocsárosok és italmérvők egyesületét» Balassagyarmat székhelyen.

Ugy mint mindenütt, a nógrádmegyei szaktársainknak is okuk van, hogy anyagi és ipari érdekeik védelmére az elsőt erőket egybeegyítsék és mint egyesület erő léphessenek síkra a rajtuk elkövetett sérelmek, tulkapások és igazságtalanságok ellen. Meggyőződtek, hogy egyedül állva, hiába tennének még csak kísérletet is a jogos védelmükre; hiába, kérnének, — könyörögnének méltányosságot, — szöba sem állnak az egyedül álló kocsárossal. Semmire se tekintik, ha jogáról beszél, figyelembe sem veszik, ha a reárákott közterhek sulya alatt öszeroskad.

Egyesülésben rejlik az erő, mely akaratának érvényt is tud szerezni! Ezt kellőképpen megértették és annak szelmelemben cselekedtek is!

Megalakították az egyesületüket; szerveztek hét járásnak a helyi képviselőt és megkezdték munkájukat.

Támadásuk, mely nem más mint védekezés, a vármegye azon szabályrendelete ellen irányul első sorban, amit a kocsárk megrendszabályozására adtak ki. Ennek a szabályrendeletnek 18. §. a zárór kérdését a járási főszolgabírák hatáskörébe utalja, tehát kiszolgáltatták mint gazdátlan jószágot az egyes hivatalnok kénye-kedvének, amit azután természetesen úgy fognak kezelni, ahogy nekik tetszik.

Ugyanaz a szakasz elrendeli, hogy a kocsárk és italmérvők vasárnap, urnapján, nagypénteken, husvét és pünkösd hétjéjén (itt tehát két napig), valamint szent István napján zárva tartandók.

Ez valószínűleg a megyében létező kocsárkakra. Olyan nemű kocsárk, amit senki sem térít meg. Adót és illetéket azért nem fognak leszállítani, hanem minden bizonyony felmérni, mert arra szükség van az államnak, a vármegye, a községnek és a vármegyeinek. De a kocsárosok kocsárisa ma itt közik a vármegye urainak lelkiismeretébe.

Ez ellen első sorban védelmi álláspontra kell helyezkedniök a nógrádmegyei kocsárosoknak s hogy fellépésüknek ugy ebben, mint más ipari dologban sikere legyen, szükséges, hogy minden kocsárosos és italmérvője a vármegyeinek sürgősen belépjen az egyesületbe.

Az egyesület élén Rosenfeld Sándor mint elnök áll; ügyvez: dr. Koszack Arnold; pénztáros: Bercell Samu; jegyző: Hoffmann Henrik.

Megalakították a többi járás szervezését is.

Alelnökökké választották a bgyarmati járás területére: Perl Adolfot; a nógrádi járás területére: Kiszner Mór; a szécsényi járás területére: Barok Józsefet; a losonci járás területére: Hammermüller Samut; a gácsi járás területére: Prazsenka Samut; a sziraki járás területére: Gottlieb Miksát és a füleki járás területére: Lauffer Lőrincet.

Ezenkívül megválasztottak minden járás területére, mint helyi szövet, 10 rendes és 4 pótválasztmányi tagot.

Sok eredményt és sikert kívánunk az új szakipari egyesületünk működésének.

Előfizetőinkhez.

Tisztelt előfizetőink, kiknek a mai számmal postautalványt mellékelünk s előzőleg levelebeli megkeresést küldtünk, kérjük, hogy esedékes előfizetési díjaitk sziveskedjenek postafordultával beküldeni, mert a lapnak is kötelességei vannak. — Jóbarátaink és ösmerőseinket kérjük, hogy a «Fogadó» sziveskedjenek körükben terjeszteni. A «Fogadó» kiadóhivatala Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

Bagoly mondja a verőnek, hogy nagyfejű. A «Magyar Vendéglás és Kavésipar» abbi felháborodásában, ben a «Székesfővárosi vendéglásos és kocsárosok ipartársulata» azonnal be nem olvadt a Szálladósok stb. ipartársulataiba, vezércikket írt, mely alá bátran odaírhatta volna néhai koszorú költőnk: Hazafi Varai János azon megjegyzése: — ha haragudott: «irtam mérgezem». Az említett lapírtásunknak sehoggy sem tetszik az a válasz, amit az említett ipartársulat adott az egyesülésre való felhívásra. Hát utóvégre is, nem muszáj neki tetszeni, de viszont nem is kérdik tőle, hogy tetszik-e, vagy nem. Mert méltóztatik tudni, az egyesülésre felhívott ipartársulat nem alárendeltje sem a «Szálladósok» stb. ipartársulatnak, sem másnak. Azt teszi, ami neki jól esik. És azért a «M. V. és K. I.» ellen-tábornak, ellenfélnek stb. nevezi azokat, kik ezt a választ adták. De ennél is tovább megy. Az egyesülésre felhívott ipartársulatór címváltoztatása alkalmából azt írja: «talán néhány szálladással is gyarapítva, idővel, vagy talán nagyon

is rövid idő múlva mint a «Székesfővárosi szállodások, vendéglők és kocsmárosok ipartársulata» akar a meglepett világ ámuló szemei elé állni. — Borzasztó dolog! Nemde? Hát aztán miért ne! Van talán erre valakinek szabadalma? Vagy talán az «muló világ» összeroppannék? Borzasztó! De a lóláb kilátszik kedves kollega! Es ugyanabban a közleményben ír a nevezett lap «egyéni hisztórián», «szereplési vágyról», «személyes érdekről», «meddő vállalkozásról» stb. Hát hol van mindez felhalmozva? Vajjon nem-e ott, hol a világ ámuló szemeitől féltik az uralmat?! Ne tekintsenek senkit az ellentáborban» és az ellenfelek közti váltogatásnak. Látnák, nagyon is látnák a komédiát és értik a rejtejt célt, Kacagnak rajta, noha nem mint ellenfél és nem mint ellentábor, hanem mint *egyenesen gondolkodó* férfiak.

Önévédelem. — Somogyvármegye törv. bizottságának nincs szerencsje a vendéglősökre és kocsmákra mért csapásával, annymennyiben a belügyminisztérium nem hagyta jóvá azon intézkedését, hogy az italmérési-üzletek ünnepe és vasárnapokon zárva tartandók. Most úgy akarja a kudarcot reperálni, hogy «a kocsmák, sörházak, stb. a délelőtti istentiszteletek ideje alatt, vagyis 9—11 óráig zárva tartandók» kedves kis rendelkezést akarják a szabályrendeletben jóváhagyatni. Somogy megyei szaktársaink azonban nem hajlják meg fejüket ennek a bölcis intézkedésnek sem, megfelelően bebiztosítják a napokban mostreputációval fogják a miniszter urnak megmagyarázni, hogy nekik ünnepe- és vasárnapra is kell adót és illetéket fizetni, meg azokon a szent napokon is kell valamit, amit a tebbe aprithatnak. Szóval: ezen a napokon is kell elnök.

Hymen hírek. — Grosz Dezső, a szabadkai Pestvárosi fogadó kávéház kedvelt főpincére a napokban eljegyezte Stein Annuska urleányt Adán.

Kávéház és vendéglő egy helyiségben. A székesfővárosi tanács legutóbb kimondotta, hogy a kávéházi és vendéglői iparok egy és ugyanazon he yiségben is gyakorolhatók. Ily esetben azonban úgy a vendéglős-, mint a kávésiparra külön iparrendéssel váltandó és a zeneltetésre, zárórára, üzleti személyzetre, üzleti árszabályzatra, ételek kiszolgáltatására, dalolásra és a törvény által nem tiltott játékok megengedésére vonatkozó rendelkezések közül azok az irányadók, melyek több megszorítást foglalnak magukban. — Ezen határozat szerint tehát azon kávéházak, melyekben vendéglőijogot is gyakorolnak, a több megszorítást magában foglaló (vendéglősre szóló) szabályrendelet értelmében, este 11 órákor zárandók lesznek.

A balatonvidéki kiállítás. Keszthelyről jelentik: a Balatonvidéki vasút megnyitáskor Keszthelyen rendezendő Balatonvidéki kiállítás ügyében a Keszthely

vidéki gazdák gazdaközgyűlést tartottak igen nagy érdeklődés mellett. Vasárnap a társadalom minden rétege résztvételével nagygyűlés lesz, a melyen bemutatják a tervet és költségvetést, melyet a miniszterelnökönk küldöttéleg fognak Budapestre vinni.

Vigalmak. — A székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok-ipartársulatának idei, szép családi mulatsága iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg a tagok körében, ami a vigalomnak ugyan csak nagy sikerét látszik biztosítani. Az elők. bizottság a vigalom ügyében az első érdemleges ülést, az ipartársulat helyiségében a napokban tartja, amidőn a rendezőbizottság megválasztásával a bál idejét stb. teendőket fogja megállapítani.

A pozsonyi. «Szállodások, vendéglősök, kávéosk és pincérek» az Albrecht-területi termében f. hó 18-án tartják zártkörű tanácsulmukat A vigalom védnöknője: Chovantsek Lajosné. A rendező bizottság élén: Chovantsek Lajos, Pállan Ferenc, Udorka István, Wellisch Antal, Haller János, Tóth Árpád, Schindler Gusztáv, Láng Ferenc, Ambrus József, Reiman József, Németh József, Schmuck Lőrinc, Ambrus István stb. állanak.

A brassói. «Szállodások, kávéosk, vendéglősök és kocsmárosok» alakulaban lévő egylete f. hó 25-én az Európa fogadó nagy termében tartja „zártkörű kedélyes estélyt.” Belepti-dj személyenként 1 k. 60 f. Családjegy: 4 kor. A rendezőség élén: Forkert Rudolf, Lacina Győző, Rothenbacher György, Muntyán Lajos, Gottsmann Ede, Hindák Ferenc, Finta F. stb. állanak.

A székesfehérvári. «Pincér-kar» jöteknycélú tánevigalmát f. hó 25-én tartja a Magyar király fogadó termében. A bálanyai tisztelet Trummer Sándorné állalta el Védnökök: Dr. Saára Gyula orsz. képviselő és Havranek József polgármester. Diszelnök: Trummer Sándor; Rédei Vilmos, Freyslinger József, Endersz J. Fekete Ferenc, Dopler D. F. Messinger J. r. b. elnökös és Páfy K. és Mautner S. jegyzők.

A szabadkai. Vendéglős-ipartársulat e hó 26 tartja az ottani Pest város fogadó nagy termében bálvigalmát. A szabadkaiak bálja az előzőkhöz hasonló fényes sikerrel igérkezik.

A kolozsvári pincérek bálja. A kolozsvári pincér-egylet tagjai közül többen a m. hó 30-án délután a Pferczy étteremben értekezletre jöttek össze, mely alkalommal egy zártkörű vigalom rendezését határozta el. A bál idejét március 16-ára állapították meg. A báliszta jövedelem az ottani pincér szakiskola javára fogja képezni. A vigalom rendezőségé élén Márton Vilmos, Uhrin Gusztáv, Varga József, Szinnyey Sándor, Palkovits Andor, Pferchy József, stb. ismert főp. szaktársaink állanak. A kolozsvári mulatságoknak mindig élitéjt

képező „pincér-bál” iránt nemcsak az ottani szaktársak, de a nagy közönség körében is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A söradó reformja. Nevetni kellene rajta, ha komolyan nem szólnának róla. A „Magyar-sörözők egylete” és a „Videki sörgyárosok egylete” kebeléből alakult bizottság a szezadónak kilátásba helyezett reformjával kapcsolatban a söradó reformját akarja a kormánytól kérni, hogy a sör — haljuk csak: — *olcsóbb legyen.* A sörkattell és a sör olcsóbb-bátétele! Micsoda ellentét! Biztosra vehetjük, ha a kormány lejjebb is szállítaná a söradót, az nem a vendéglősök és fogyasztók javára, hanem a sörkattell fenekelen szákjának a javára lesz kihatásnáló.

Kistéknélyűek és tolakodók. A „Vend. Lapja” a mankórol vezércikkézik és a „Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata” tagjai által létesíteni szándékolt *segélyalaprol* szólva, a többi közt egy ragyogtató magas szárnyalatu szellemet: Ha az a hosszú multu (t. i. a „Szállodások stb. ipartársulata”) erős ipartársulat, melynek vagyonosabb szaktársaink a tagjai, már évek óta alig tudta elhárítani említett alapja csődjét, akkor milyen csekély kilátása lehet egy újonan, a **társadalomban kis teknélyű** egyének által kezdeti segélyalkotónak!! — Ugyan ezen cikkben ez is foglaltatik: „Aki pedig nem pályánkra készült, hanem csak *szerecsent vadászni tolakodott, az csak iparunk ártalmára* volt s így az igazi szaktársak *gyámolítására nem érdemes.*” M. No. 95-százelek a vendéglősöknek és kocsmárosoknak, vegyettek tudomásul, hogy a „Vendégl. Lapja” szerint szerecsenvadászok, tolakodók, az ipar ártalmára vgytök, gyámolításra nem vgytök érdemek, tehát — a „V. L.” kedvéért — pusztuljatok!

A mézősör árusítása. Felmerült panaszfolytán Somogyvármegye aispánja úgy döntött a mézősör árusítása tárgyában, hogy az csak országos és hetivásárokon engedhető meg. Egyéb árusítása azonban kibárgást képez. Ezen határozat szerint a kaposvári járás szo.gabirája egy mézeskalácsost azért, mert állandóan árusított mézősört, 2. mondd: egész két koronával megbüntettet.

Andrényi borkereskedők sóhajára nézve egy vidéki kávészaktársuntól a következő sorokat vettük.

Tisztelt szerkesztő! A Fogadó február 15-ki számában közölt Andrényi bork. sóhajára vonatkozólag b. engedelmilek csak annyát kívánok megjegyezni, hogy az aradi Andrényi cég bánatos sóhaja nem is „inkább az elvesztett nemesi címre ügyből, hanem ahol fakadhat, hogy az andrényi „sec”-eket sehol sem fogyasztják. En legalább ezt abból tapasztaltam, hogy a hónapokkal ezelőtt már taktulmál 25 üveg aradi pezsgő még most is épen, erőtellen és hiánytalanul meg van és könnyen meg lehet, hogy ez másutt sincsen másfélomben. Tisztelettel, Z. F. kávéés vendéglős.

Billiárdpénz helyett aroculütés. A billiárdtartozás lerovásának ezt a módját, mint nekünk *Karásb-ésről* írják, *Vitéz János*, temesvári biztosítási ügynök, találta fel, ki az ottani „Zöldfa-kávéház” segédpincéret, Szaksz Zsigát, mert tőle a billiárdtartozást követelte, a vendégek szemelattára aroculütötte. A durván bántalmazott pincér a botrány kikerülése végett nem torolta meg a durvaságot, hanem a bíróság elő vitte az ügyet, ahol bizonyára elégtételt fog kapni. Nagyon tanácsos az ilyen egyéneket rovásról tartani, mivel azok folytonos utazásaikban másutt is mindenütt megfordulnak, nehogy más pincér szakértársaik is így járjanak.

Gyászrovat. — *Letört bimbó.* Ehrlich Mihály, a kolozsvári Thália vendéglő b-tulajdonosa kisleánykája, Gusztika, 4 éves korában elhalálozott. Az ártatlanság temetése nagy részvét mellett január 29-én történt.

Torma! Nürnbergi óriás nemes, édes, hosszú, vastag gyökereken, saját termésű, métermásánként 20 korona, 25 kilogramm 6 korona, 5 kilogramm 150 koronáért rendelhető *Keménynél, Regetruszka-Garbis-hogdányon.*

A magyar bortörvény.

Több vendég és kocsmáros szakértárusunk óhajának eleget téve, a következőkben ismertetjük »A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmáról szóló 1893. évi XXIII. törvény-cikk» fontosabb intézkedéseit, hogy az italmérő-iparosoknak mindig módjukban legyen megtudni, mi van ebben a tekintetben megengedve és mi tiltva.

Szakértásaink a törvény ismeretének nagy hasznát fogják venni.

1. §. Mesterséges bort készíteni vagy gyártani, ugyintén ily bort bármilyen módon forgalomba hozni tilos.

Ép úgy tilos azokat az anyagokat, melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálhatnak, erre a célra ezen a címen a magyar korona országai területén hirdetni, vagy ugyanerre a célra és ezen a címen a magyar korona országai területén bármilyen módon forgalomba hozni.

2. §. **Mesterséges a bor, ha az**

a) nem kizárólag szőlőből, illetve szőlőmusból készült;

b) ha a borhoz, tisztított szeszen, vagy cognacra kívül viz, vagy bármely más anyag kevertetnek.

Ellenben a szőlőből készült természetes mustnak az oszkerű pincekezelés elveinek megfelelő javítás után előállított bor, mesterségesnek nem tekinthető.

Magyarázat:

1. A mi először is a **must javítását** illeti, arra nézve elvül áll az, hogy a must oszkerű kezelése alatt értendő minden oly eljárás, amely a must mi-nőségét javítja, a nélkül, hogy mennyiségét lényegesen szaporítsa, vagy olyan

anyagokat vinne bele, melyek az erjedés után is benne maradvá, a természetes borban elő nem forduló alkotórészeket tartalmazó italt eredményeznének. (Végr. Rend. 2. §.)

Megengedettik tehát:

a) a must cukrozása tiszta cukor-neműekkel, mint raffinált répa- vagy gyarmatcukorral (nádcukorral), candis-cukorral, tiszta szőlő- vagy tiszta gyümölcs-cukorral, töppedt szőlővel, külföldi mázslósa-szőlővel.

Ez alól az általános szabály alól azonban a tokaji borvidéken termelt borok kivételnek, mustjához egyáltalán semmi cukorfelet nem használhatók, tehát a borok mustjának cukrozása sem engedetik meg. Ellenben a must vagy a bor szeszese az alábbi b) pontban említett tiszta, vagyis legalább 95%-os szeszszel vagy borpárlattal (tiszta cognakkal) a tokaj-hegyaljai boroknál is meg van engedve:

b) a must keverése tiszta, vagyis 95%-os szeszszel vagy borpárlattal (tiszta cognakkal);

c) a must sűrítése befőzés által;

d) a must lenyalkázása mérsékelt mennyiségű (az élelmet és a gyakorlat által az újabb tapasztalatok nyomán elfogadhatónak jelzett csekély mérvű) mennyiségben kénnel való kezezéssel;

e) a must savtalanítása tiszta szén-savas mésszel vagy kalival. A mustnak vízzel való hígítás után való savtalanítása, vagyis az ugynevezett »gallizálás» tehát nincs megengedve.

Ezek ellenőrzése szempontjából szíret alkalmával a must hatósági vizsgálat meg az illető szőlőbirtokos természetnyiségének megállapítására is kiterjedhet. Erre a vizsgálatra a 7. §-nál említett I. fokú hatóságok illetékesek.

(Befejezés köv. számban.)

A fogadós és a tolvaj- király.

— Estek a fogadók körül. —

Igazi jó dolgok, kis és nagy históriák, melyek hál tanulságos és hol mulattatóan érdekesek, legtöbbször fogadók, vendéglők körül szoktak történni. Itt születnek rendszerint az egész emberiséget megreformálni törekvő eszmék és itt szövődnek számai ama politikai események, melyek sokszor országokat, nemzeteket mozgátnak meg és borítanak lángba. Egy szóval, minden esemény, ami csak fontos és érdekes, a mi világunkban az emberek központját képező fogadókban és vendéglőkben lát először napvilágot. Ami különben ismét egy fontos ok arra, hogy nem lebecsünlendő és nem utolsó, hanem az első és tekintélyesebb hivatással betöltők a fogadók és vendéglők urai. Egy vérbeli intelligens fogadós vagy vendéglős ismerettségét, összekötöttesét bármely előkelő társadalmi állásu egyén szívesen keresi, mint egyébként nem-

csak a multban, de a jelenben is számtalan esetben tapasztalhatunk.

A fogadós világunk egyik ilyen előkelő tekintélyű és köztisztelt alakja a fővárosi Bristol-fogadós tulajdonosa: *Illits József*, a ki nagy társadalmi misveltsége és szakismereteinek nagy részét, külföldi nagy üzleteknél s az itteni tartózkodásából szerezte. *Illits József* sokat utazott ember s mint ilyen sok nevezetes személyiséggel találkozott, sok érdekes és épületes esetet tapasztalt és ismert meg. De a legérdekesebb eset talán mégis itthon, a saját fogadójában esett meg vele és pedig egy híres emberrel kapcsolatban.

Ez a nevezetes ember Manolesku György tolvajkirály. A fogadós viaghírű tolvaj volt. Manolesku György, mint a lapok is hírül adták, a mult napokban halt meg Milánóban. A nagystílű szélhámos teljesen intelligens ember volt és élményeit emlékiratban örökítette meg. Ebben az emlékiratban mondja el, hogy Bpestben való tartózkodása alatt súlyos anyagi helyzetében a Bristol fogadós derek tulajdonosa mentette ki. *Illits Józsefet*, erre vonatkozólag fölkeresete egy budapesti lapnak a munkatársa, akinek kérésére készséggel beszélt el a tolvajkirályval való ismeretségét. Nagyon érdekes ennek az ismeretségnek az esete, amelyből mi, az igazi magyar fogadós nemes vonásait, magyaros gallériosságát és nemeslelkűségét látjuk kiváláni. *Illits* szakértásunk ezt az érdekes esetet a következőképen beszélt el:

Egy délelőtt éppen irodámban foglaltoskodtam, a mikor ez a hírhedt ember betoppant hozzám. Bemutatkozott, helyet foglalt, s kissé zavartan, de mégis biztos hangon adta elő, hogy nagy zavarában van és kért, hogy segítsek rajta. En akkor még semmit sem hallottam az ő manipulációjáról, s elégsz megjelenése, imponáló fellépése határozottan tetszett nekem. A külseje nem volt előttem ismeretlen, így hiszem Monte-Carloban, vagy Párisban láttam már azelőtt is. Elmondta, hogy igen sok hányattatáson ment keresztül, már kétszer bejárta az egész világot, arról is említést tett, hogy a rendőrségekkel is volt már apróbb kelemletlensége de valójában nem fedte fel kilitét. En nem kérdeztem tőle semmit, hanem mert szimpatikus volt előttem, adtam neki egy bizonyos összeget, már nem emlékszem, hogy mennyit, de az élelken az emlékeimben maradt, hogy nagyon meg volt velem elégedve, s hála-kodva mondott köszönetet

— Viszafogom fizetni önnek, mondta távozóban.

Azután nem láttam egy évig. Két évvel ezelőtől ismét megjelent egy hölgyel, akit feleségeként mutatott be. Közölle velem, hogy azért jött ismét Magyarországra, hogy feleségét elvigye Romániába, s megmutassa neki szülőföldjét. Igen gallériosan élt ebben az időben. Panasz

ellene soha sem volt. Nálam egészen függesztette működését. Ekkor már tudtam, hogy tulajdonképpen kicsoda, és éppen ezért két detektívvel állandóan figyelttem. De felesleges volt a figyelem, mert mint utólag megtudtam, ebben az időben már a tisztéses útra tért.

Tavaly májusban újra megjelent. A jobb karja hiányzott. Szomorúan állt előttem, s míg én csodálkozva néztem rá, ő szomorúan beszélte el, hogy egy párbajban elvesztette a fel karját — illetőleg a vágás után vérmérgezést kapott, s ezért kellett amputálni a jobb kezét. Juniusban ismét nálam lakott. Ekkor én Szliácson voltam, s csak mikor vissza jöttem, hallottam személyzetemtől, hogy újra itt volt. Tadták hátrahagyott névjegyét, a melyre egy pár meleg sort írt. A névjegy még most is megvan. Drága névjegy, de hát igazán nem sajnálom ettől a szerencsétlen embertől...

ÜZLETI HIREINK.

Figyelmeztetés. Azon előfizetőinket, kik a „Fogadóté” a megjelenés utáni rendes időben meg nem kapják, kérjük, miszerint szíveskedjenek a kiadóhivatal egy levelező-lapon értesíteni.

Forkert Rudolf előnyösen ismert brassói vendéglős szaktársunk, az ottani „Európa” fogadót kibérelte. Az új tulajdonos a város közepén lévő nagy üzletet október 1-én veszi át, amikor ugyancsak egész új berendezéssel fogja ellátni.

Csengery Sándor Budapesten az Alkotmány-utca 24. szám alatt lévő volt Soronits féle vendéglőt átvette. Csengery jó konyhája és borai a jövővi üzlet menétét biztosítják.

Varasd-Terlicen a gyógyházi éttermet és az ujonnan épült „Szent József” fogadó vendéglője hételét *Siftár* István, a zombori „Szinház” fogadó főpincére nyerte el. Új fogadós szaktársunk az üzleteket ujonnan fogja berendezni és a saison kezdetén megnyitani. Vállalkozásához sok szerencsét kívánunk.

Vendéglős vétel. Nagykanizsán a Petőfi-utcában lévő Csenterics-féle vendéglőt *Dukas* Dávid, rigyácsi vendéglős örökárson megvette s azt saját tulajdonába február 1-én vette át.

Nagyzebenben a Fő-utcán a régi „Biliárd” kávéház helyén, *Weisz* Adolf ottani ismert vendéglős egy a mai modern igényeknek megfelelő kávéházat rendezett be. Az elegáns üzletet *Weisz* szaktársunk dec. hó folyamán „Nemzeti” címen nyitotta meg.

Nezsideren a „Frigyes főherceg” fogadó *Fereny* János, ottani ismert vendéglős bérelte ki. Új fogadós szaktársunk az üzletet ujonnan berendezve január 1-én nyitotta meg.

Knippl Gáspár, a zombori Szerb-kaszinó (Csitanica) volt vendéglőse, ugyanott a Hungária gőzfürdő közvetlen

szomszédságában egy nagyobb szabású sörcsarnokot rendezett be, melynek ünnepeles megnyitását a m. hó-ban eszközölte.

Kádár Béla, Marosújrán a kincstári fogadó vezetését átvette. *Kádár* szaktársunk előzettségével, de különösen elismert jó magyar konyhájával a régi üzlet forgalmát egészen újá lendítette.

Kávéház vétel. Brassóban a Vigadó kávéházát *Gottsmann* Ede szaktársunktól *Lacina* Győző, az ottani „Tanács pince” ismert vendéglőse megvette. *Lacina* szaktársunk a jövővi üzletet április elsején veszi át kezelésébe.

Sepsiszentgyörgyön a vasuti vendéglős bérletét újabb öt évre *Pogáts* Vilmos vasuti vendéglős s az ottani Hungária fogadó tulajdonosa nyerte el.

Üzlet áthelyezés. *Toma* István szaktársunk fővárosi vendéglős üzletét, mely eddig Markó-utca 6. sz. alatt létezett, áthelyezte a Nádor-utca 54. szám alá. *Toma* szaktársunk ez új üzletét a napokban vette át saját kezelésébe.

Hindák Ferenc ismert brassói vendéglős szaktársunk, még a mnlv évi folyamán a piac-téren lévő „Kiszerházy pincét” vette át.

Jakabffy Árpád, a tordai Vigadónak volt kedvelt vendéglőse, egy ottan ujon épült emeletes házat fogadónak rendezett be s azt „Hungária” néven december hóban nyitotta meg. A kényelmes fogadó különösen jó konyhájáért nagy látogatottságnak örvend.

Ujhelyi Adolf, a sepsiszentgyörgyi Városi fogadó tulajdonosa, a fogadó éttermét új modern berendezéssel kávéháznak alakította át. Az elegáns üzlet az öszel lett átadva a közforgalomnak.

Schiller Sándor fogadója. *Schiller* Sándor, a nagyváradi „Pannónia” fogadós kávéház ismert derek vezetője, egy nagy arányú fogadó építését tervezte Brassóban, Magyarországnak ebben a szépséges, nagyforgalmú városában. Az új fogadó a terv szerint 150 szobával, nagy éttermekekkel és kávéházzal épül s az építkezést valószínűleg még ez év folyamán megkezdik.

Karcher Ferenc Budapesten a VII., Akácfa-utca 13. sz. alatti vendéglőt átvette. Az új gazda jó magyar konyhával törekszik az üzlet jömenetét megalapítani.

Marosvásárhelyen az „Ipar” kávéházat *Better* Emil ujonnan renoválta és ujon rendezte be. *Better* szaktársunk csinos kávéházát az üzletbeliek is szívesen látogatták.

Brassóban az „Elite” kávéházat *Vächter* Gyulának, az üzletlőt való megválása folytán az eddigi társtulajdonos: *Frank* Arnold vette saját tulajdonába és kezelésébe.

Klein Móric kávéháza. A régi és különösen az erdélyi főpincér-világnak ismert és népszerű alakja, *Klein Móric*,

Kolozsváron a Botha-féle Korona kávéházat megvette. A jóvilás és a régi vendéglős-pincér világból sok szépet tudó *Móric* bácsi kávéházát a szaktársunk nagy kedvvel látogatták.

Molnár Ferenc Budapesten az V., Csáky-utca 8. sz. alatti *Kugler*-féle vendéglőt e hó 8-án átvette. Az üzlet jömenetét jó boraival és konyhájával igyekszik biztosítani.

Tordán a Placintár-féle Otthon kávéházat *Hartmann* Ignác megvette. Az ujon rendezett szép kávéházi üzlet jömenetét új tulajdonosa teljesen föl-lendítette.

Grün Gyula a zombori Ujjvilág című kávéház derek tulajdonosa, ugyanott a „Korzó” kávéházat megvette és azt saját kezelésébe január hó elejével vette át.

Halász Mór, a régi főpincérségnek derek tagja, ki huzamosb ideig működött a fővárosban is, Dicsőszentmártonban átvette a Központi szállodát. Új fogadós szaktársunk ujonnan berendezett üzletét máris és ugyancsak jól lendületbe hozta. Kívánunk sok szerencsét!

Dakó Bálint, Brassónak egyik regibb és ösmert vendéglőse még a mult évben átvette a hentes-utcában lévő „Arany orszlán” vendéglőt, amelyet jó boraival és konyhájával ugyancsak szép lendületbe hozott.

Muraszombat a vasuti vendéglős vezetését *Gombot* János szaktársunk e hó elejével átvette

Zomborban a szerb-kaszinó (Csitanica) nyilvános vendéglője bérletét *Vranics* Mladen, ottani vendéglős nyerte el. Az új gazda üzletét ujon renoválva február 15-én nyitja meg.

Nagykanizsán a Hunyadi-utcában lévő „Zöldhordó” vendéglőt, melynek gyönyörű kerthelyisége és tekepályája van, *Pintér* János ismert kanizsai vendéglős örökárson megvette és azt jó izletes konyhája és kitünő italaival máris szép lendületbe hozta.

Himmer János Tordán, a m. hó elejével *Jakabfy* Árpádot átvette a Vigadó vendéglőt. A jó hírrevő üzlet menétét *Himmer* szaktársunk jó magyar konyhája biztosítani fogja.

Keszthelyen a sörház vendéglős vezetését *Juranics* Arthur főpincér vette át még a mult év végén.

Manás József volt kolozsvári fogadós és utóbb piski vendéglős, Szászvárosban a Központi szállodát kibérelte. A szép üzletet új tulajdonosa április 1-én veszi át saját kezelésébe. Vállalkozásához kívánunk sok szerencsét!

Kávéház átalakítás Marosvásárhelyen az Európa kávéház nagy átalakuláson ment át. A földszintet elfoglaló kávéházat ugyan tulajdonosa, *Nagy* József, az emeletre helyezte, míg a volt kávéházi helyiségeket „Mozgókép” színháznak rendezte be. Az ujon berendezett és új „Lloyd” címmel ellátott kávé-

házat az elite publikum kedvvel látogatja.

Kolozsváron az új színházzal szemben lévő „Thália” kávéház vezetését Bakesy Ádám a m. hó közepével átvette.

Keresetnek. I. olvasóink kérjük, hogy az alább kereselt címek hollétét, kartársi szívesbőgő, a megutáni óhajokkal egy levélben értesítsék.

Akim János zímét és Horváth Gábor (volt dícsőszentmártoni fop.) hollétét egy levélapon kéri tudatni Groszfeld Manó üzletvezető Piski, Arany szarvas vendéglő.

Gindl Vilmos főpincér hollétét, ki legutóbb Budapestre a Wágner-féle vendéglőben volt alkalmazva, H. M. egy levélapon (üzleti érdekekben) kéri lakomák kiadválatalával tudatni. Louszbergi Árpád főpincér hollétét egy levélapon kéri tudatni Takács Lajos főpincér Kébar (Komárom m.)

Kocsis Ferencné (szakszámok) hollétét kéri tudatni Kocsis József főpincér, Liptószentmiklós, Vasuti vendéglő.

Hochstädter Alfréd (marcali születésű, atyja u. ott vendéglős) hollétét egy levélapon kéri tudatni ifj. Ehrlich Mihály, Thália vendéglő.

Virág József brassói vendéglős szakértánsuk az ottani Központi szállodalát szemben lévő vendégfogadját a m. évben megfelelően átalakította s annak jó nevét és menétét teljesen megalapította.

Családi öröm. Opellitz József, a temesvári központi fogadó főpincéret kellemes örömeiben részesítette derek név, megajándékozván őt egy egészséges fiúcskával, aki azt kereszttségben Ernő, Ferenc nevet nyert.

Meccszabaleason a Csonka-féle vendéglőt Bruszt József, volt pécsi vendéglős megvette s azt saját kezelésébe ez év elején vette át.

Csáktornáyn a szentlonai kiránduló vendéglőt Knottzer Károly, az ottani úri kaszinónak huzamos időn át volt főpincére vette ki s azt saját kezelésébe ez év elején vette át. Sok szerencsét!

Helyváltások. — Kolozsváron az Európa kávéház fop. állását Debreceny Gábor foglalta el. U. itt a Thalia kávéház fop. állását Hoffman József töltötte be. Székely-koecárdon a vasuti vendéglő fop. állását Lakner Lajos foglalta el. Marosvásárhelyen a Royal kávéház fop. állását továbbra el. Weisz J. Derszö tölti be, míg a fogadó fop. teendőit Kiss Kálmán teljesíti. Friedmann Marci a Központi fogadó fop. állását újból elfoglalta. A Better kávéház fop. állását Verhovay Miklós tölti be. Medgyesen a Weber és Arva (Szólo) fogadó éttermeben Németh József és Pleyer János éth. működnek. U. itt a kávéház fop. állását Buro Sándor tölti be. Nagyszombatban a Stadt-park étterem fop. állását Jancsik Antal tölti be. U. itt a Nemzeti kávéház fop. állását Tartler Márton foglalta el. Papp János u. itt m. r. fizetőfop. működik. Andrassy János az Unikum kávéház fop. állását foglalta el. Szászváron a Korona fogadjában Jany János fop. mellett Páldner András éth. foglalt állást. Molnár Dániel, az Eisenburger kávéház fop. állását tölti be. Brassóban az Európa fogadó szobafőnöki állását Klein Ernő tölti be. U. itt az étteremben Heinrich Károly és Hell János nyertek alkalmazást. S-szt-györgyön a Tankó vendéglőben Ábrahám Ignác fizetőfop. állását tölti be. V. hunyadon a Központi fogadó fop. állását Wainer Antal foglalta el. U. itt Sebők József mint éth. működik. Lugoson a Magyar kaszinó fop. állását Steiner Sándor töltötte be. Ugyan-ítt Novák István a Magyar királyi fogadó fop. állását foglalta. Lusztig Márton Oravicán a Novák kávéház fop. állását töltötte be. Karánsebesen a Lichtneckert fogadó fop. állását

Vukán Lajos foglalta el. Makón a Korona fogadó fop. állását Mayer Mihály foglalta el. Balaton-szentgyörgyön a vasuti vendéglő fop. állását Guth József tölti be. Keszthelyen a Hungaria fogadó fop. állását Wolf György, a Bronner-féle fogadó fop. állását Braun József és az Amazon kávéház fop. állását Buro József tölti be. Kaposváron az Erzsébet fogadó éttermeben Orszáld Ferenc fop. mellett az éth. állást Réffy János, a Fiume kávéház fop. állását Bokány József és u. ott a fizetőfop. állása Wittsch Adolf tölti be. Tapolcán a Központi fogadó fop. állását Koltay Kálmán s. u. ott ti szobap. állást Hainzmann Samu töltik be. Barcsón a Korona fogadó fop. állását Egyed Ernő foglalta el. A Garmi fogadó fop. állását Lőrinc József tölti be. U. itt a vasuti vendéglő éttermeben Hödössi Vilmos fop. mellett az é. t. állást Dobrovics József tölti be. Bonyhádon az „Aranyorszlán” fogadó fop. állását Haraszthy Nándor foglalta el. Eszéken a „Weingruber” nygfogadó fop. állását Werner Károly s. u. ott a szobafop. állást Zach János foglalták el. U. itt Groszmann Antal éth. állást foglalt. A Rayal fogadó fop. állását Uhlik István s. u. ott a szobafop. állást Petrakócsy Péter tölti be. A kávéházban Schuller Adolf fop. mellett a segédp. állásokat Rózsás Lajos. Böhm Ignác és Schintzer Lajos foglalták el. Szigetváron a Korona fogadó fop. állását Beke Aladár foglalta el.

NYILT-TÉR.)*

Értesítés.

A t. fogadós, vendéglős és főpincér urakat ez-zen nap szerencsém értesíten, hogy jövő hó 1-én utazom tisztelettel fogja tenni t. szakértánsáimmal, mely alkalommal szb. „Kristály borszüröm” célszerűségét és kezelést bemutatja. Tisztelettel kérem szakértánsaimat, szíveskedjenek bizalommal fogadni képviselőmet és neki alkalmas adni, hogy borszürömmel bemutatthassa. Megjegyzem, a vétel nem kötelező. A bemutatásnak csupán a célja, hogy borszüröm tökéletességéről mindenki meggyőződjön. Azon t. vendéglős és kocsmáros urakat, kik a vasuti vonatok félreaso vagy kisebb közegekben laknak és érdeklődnek a Kristály borszüröm iránt, szíveskedjenek közölni, hogy lakhelyük mily városokhoz esik közül, hogy képviselőm alkalommal náluk is megjelenhessen. — Kartársi üdvözlölet Herczeg Sándor vasuti vendéglős, szab. Kristály borszüröm fogadó, Csáktornya.

EGYRÖL-MÁSROL.

Egy barátnakhoz!

Ne állj ellent a viharnak,
Mely böszven tör s jó feléd,
Térj ki bölcsen s várd be, míg ki
Nem tombolta vad szelét.

Igy állj nyugton, hogy a sorsod
Viharával rád zúdul;
Türelmrel és nem félve
Várj, míg vésze elvonul.

... behat bár vész és tombolhat
Száz vihar a sors egén,
Nem érhet baj, ha el nem hagy
A türelm és — remény.

Matsáds János.

Degradálás.

(Sajtóhíba).

Sajtó-hiba! — hej csak ez ne volna!
sohajtott föl busan az egyszerű völegény,
aki szépséges menyaszonyának, —
legyenek teljesek lábaid! helyett:

legyenek teljesek lábaid! — szókall írta és küldte el levelét.

A „Fogadó”-újevi számban, bárha zsem is ilyen, de kellemetlenségben hasonló sajtóhíba fordult elő. A „Boldog újevet!” rovásban ugyanis a kolozsvári vasuti vendéglő ismeret, népszerűség áldáját, Gráf Jánost, főpincérnek állította ki a szedő, amit midőn Szinnyei, a valódi fő meglátott, elborult az arca, és szomorú hangon jegyezte meg: — Mi lesz most, — a mi jó gazdánkat ledegradálta főpincérnek, a Fogadót. Es nem épen nagy kedvvel, mutatja a kellemetlen ügyet Gráf Jánosnak. Graf ur pedig olvassa az ismerős kartársakhoz intézett üdvözlés szövegét s alatta a „Gráf János főpincér aláírást és elneveti magát és így szókall fordul Szinnyeihez: — Tudja mit, nem is olyan rossz dolog ez... Legyalább vissza képelem magamat a főpincér, fiatal éveimben, s miután ezt, bárha sajtóhíba folytán is, a „Fogadó”-nak köszönhetem, küldje el a „bűbék” díját G. J. főpincér részéről is. — Mit tehetett mást Szinnyei? Szintén mosolygott, és Fogadónak elküldte a 2 koronát.

A kartárszenvedély áldozata. Egy fiatal, előkelő családból származó miniszteri hivatalnok, kartársveszteségek okozta elkeseredésében öngyilkossá lett. Nem az első — és — sajnos, nem lesz az utolsó áldozata ennek az örödi-gy szenvedélynek. Ezzel a specialissával ma-holnap a művelt nemzetek-külni Magyarország első helyre fog kerülni. Egy elrettentő példával több, hogy ne akarjon senki kartárnyan boldogulni.

Fizetni...

Egyik kolozsvári kávéházban a jogász vendég fizetni óhajt. A segédpincér odaszól a főpincérnek: — Fizetni — 30-an...

Szerkesztői üzenetek.

Azon előfizetőink, akik a hozzáink intézett levélkeire felelettel nem képtelen, a megféléző válasszát jódon rovatunkban találhatják. A szerk. üzenetekben csak előfizetőinknek válasszunk.

Sz. S. Jászárokszállás. A kávéház nyitásra vonatkozó kérdéseire levelében válaszoltunk, — P. F. Philadelphus. Újevi utáni lapokat bi címre elküldtük. Előb. táblást jelzett díjra 1 korona. Szíves üdv! — Sz. J. Versék. A híbkán ottani postán kell lenni; lapj innen pontosan küldtetek. Kért lapok mentek. Üdv! — T. F. Debrecen. Az így rendben van — naptár táblélet előtt csatoltuk. — Üdvözlét — S. J. Miskolc. Vétl ősszegét köszöntéssel és kettős üdvözlélet h-szonli szíves köszöntéssel viszonzozuk. — Többélenk — térszűke miatt — a jövő számban válaszolunk.

Fogadós, vendéglős, kocsmáros és kávéz urak!

Nagy megtakarítást érnek el, ha az üzleti és lakáshelyiségek tisztításánál az ismert

BERGER ADOLF

padlóbezeresztési vállalatát veszik igénybe.

Elvállal: Padló pormentesítést dustlessolajjal, továbbá beeresztést vízszalaz és lakktestekkel a legolcsóbb áron.

— Budapest, VIII., Nap-utca 9.